

Messadi

per la radunanza communal digls 3 da december 2018

Stimadas votantas e stimos votants

Igls 3 da december ò la radunanza communal da decider t.o. davart igls suandonts affars:

3. Approvaziun digl preventiv 2019

La suprastanza communal e la cumischung da gestiun on tracto manedlamaintg igl preventiv 2019 ed igl sottamettan a Vous per l'approvaziun. Igl preventiv è equilibrio e corresponda agls prancepis da gestiun digls credits budgetars e da contabilitad. E sa restranscha sen igl necessari ed è elaboro detagledamaintg.

Preventiv chint da gudogn e sperdita 2019

Igl preventiv digl chint da gudogn e sperdita mossa expensas da 31'172'930 fr. e retgavs da 31'477'930 fr tar en pe da taglia equal agls onns passos. Ordlonder sa resulta en surple d'antradas da 305'000 francs ed en'atgna finanziaziun da 2'735'200 francs.

Chint d'investiziun

Tenor igl preventiv digl chint d'investiziun 2019 èn preveidas investiziuns da 12'799'0000 fr. Cumpiglia lianit èn igls apmrests, las participaziuns e las contribuziuns da promoziun gio aprovadas da total 6,89 milliuns francs. Cotras resulta en deficit da finanziaziun da 10'064'300 fr..

Indicatours da finanzas

Tigls indicatours da finanzas è da far stem all'atgna finanziaziun. L'atgna finanziaziun da 21% è fitg bassa e fiss an chella dimensiun betg surpurtabla alla lunga. Perveia digls fitg bungs resultats digls onns passos, è chegl pero bagn giustifitgibel.

Proposta dalla suprastanza communal

La suprastanza propona alla radunanza communal d'approvar igl preventiv 2019, risguardond las clauslas da bloccada.

4. Plan da finanzas e d'investiziuns 2018 - 2023

Igls comeigns èn tenor legislaziun cantunala obliias, d'elaborar en plan da finanzas. Chel è en instrumaint da gestiun e da strategia dall'autorità. Igl plan da finanzas n'è betg liant, monta pero ena cumplettaziun bisignevla cun ena prespectiva da coz masang anvers igl preventiv annual.

Igl plan da finanzas sa basa sen igl davos rendachint saro giu. An ena planisaziun rudlanta vignan las investiziuns aspectativas per intents e projects digls proxims tschintg onns actualisos e priorisos.

Alla radunanza communal vignan preschentadas las pi impurtantas pusiziuns digl plan da finanzas e d'investiziuns 2018 - 2023.

La radunanza peglia cunaschientscha digl plan da finanzas an moda consultativa.

5. Transport digl conto d'obligaziun dalla finanziaziun speziala dismessa d'ava persa sen igl conto dalla finanziaziun speziala provedimaint d'ava

Igl effectiv digl conto d'obligaziun dalla finanziaziun speziala provedimaint d'ava per igl 1.1.2018 monta angal ple 753'298 fr.. Davent dalla fusiun on gia da neir prelevia daners. Cotras tgi las expensas èn pi otas tgi las antradas, resulta ena sminuaziun digl effectiv.

A madem taimp monta igl effectiv digl conto d'obligaziun dalla finanziaziun speziala dismessa d'ava persa 4'440'335 fr.. Cotras tgi las antradas eran mintgamai pi otas tgi las expensas, ò igl effectiv s'augmento.

Igls onns passos era la relaziun dallas taxas d'ava anvers las taxas dalla dismess d'ava persa evidentamaintg betg optimal. Las tariffas novas tenor las leschas da taxas, tgi aintran an vigour igl 1.1.2019, considereschon chel fatg.

Chella disproporziun dallas taxas anfignen ossa, so neir equilibrada cun transportar 1'000'000 fr. or digl conto d'obligaziun dalla finanziaziun speziala dismessa d'ava persa sen igl conto dalla finanziaziun speziala provedimaint d'ava.

Proposta dalla suprastanza communal

La suprastanza propona alla radunanza communal igl transport unic da 1'000'000 fr. digl conto d'obligaziun dalla finanziaziun speziala dismessa d'ava persa sen igl conto dalla finanziaziun speziala provedimaint d'ava per igls 31-12-2018.

6. Project d'investiziun «sanaziun veia cantunala Rona Soura, Rona - Rona Soura» (5. etappa); dumonda da credit da 270'000 fr.

Chest project è gio cumpiglia aint igl preventiv d'investiziun. Sen fundamaint dallas disposiziuns digl model da contabilitad harmoniso MAC2 on pero tot igls projects tgi surpassan la cumpetenza finanziaria dalla suprastanza per la madema tgossa (200'000.00 fr.) da neir tractandos separadamaintg e da neir approvos dalla radunanza communal.

Descripziun digl project:

La veia cantunala Rona Soura scumainza tigl spartaveias dalla veia digl Gelgia a Rona e magna tras la vischnanca da Rona anfignen a Rona Soura. Cunchegl tgi sa tracta d'ena veia cantunala è gl'uffezi da construcziun bassa digl Grischun responsabel.

Las ampemas quatter etappas dalla sanaziun da chest tratg veia èn gio neidas fatgas igls onns 2013 anfignen 2018. La tschintgavla e davosa etappa prevei da sanar ossa la part dalla veia davent dalla stiarta da volver anfignen tar igl spartaveias dalla veia digl Gelgia cun ena lunghezza da 230 m. An chest connex ègl er previa da ramplazzar igls conducts d'ovras digl cumegn tgi sa cattan an chest tratg e da separar da nov l'ava sopra e l'ava persa.

La part digls costs digl cumegn ve dallas lavours preveidas monta tenor stema da costs a 270'000 fr. (veia 30'000 fr.; aquaduct 70'000 fr.; canalisaziun 40'000 fr.; ovra electrica 130'000 fr.).

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza propona alla radunanza da conceder igl credit da 270'000 fr. per la sanaziun dalla veia cantunala Rona Soura, Rona - Rona Soura (5. etappa). La suprastanza vign an madem mument incumbensada cun l'execuziun.

7. Project d'investiziun «sanaziun veia Parsonz -Tignas» (4. etappa); dumonda da credit da 630'000 fr.

Er chel project è gio cumpiglia aint igl preventiv d'investiziun. Sen fundamaint digls muteivs menziunos sot tractanda 6 ò er chesta dumonda da credit da neir tractandada separadamaintg e da neir approvada dalla radunanza communal.

Descripziun digl project:

Las amprenas treis etappas dalla sanaziun dalla veia da Parsonz a Tignas è gio neidas fatgas igls onns 2014 anfignen 2016. La quarta etappa prevei da sanar ossa la part dalla veia davent da Tignas anfignen tar igl spartaveias digl territori da skis / tgaplotta. An chest connex ègl er previa da ramplazzar igls conducts d'ovras digl cumegn tgi sa cattan an chest tratg.

Igls costs digl cumegn montan tenor stema da costs a 630'000 fr. (veia 560'000 fr; aquaduct 5'000.00 fr.; canalisaziun 4'000.00 fr.; ovra electrica 61'000 fr.).

Proposta dalla supranza communal:

La supranza propona alla radunanza da conceder igl credit da 630'000 fr. per la sanaziun dalla veia Parsonz - Tignas (4. etappa). La supranza vign an madem mument incumbensada cun l'execuziun.

8. Project d'investiziun «sanaziun veia Tgaplotta a Savognin» dumonda da credit da 300'000 fr.

Er chel project è gio cumpiglia aint igl preventiv d'investiziun. Sen fundamaint digls muteivs menziunos sot tractanda 6 ò er chesta dumonda da credit da neir tractandada separadamaintg e da neir approvada dalla radunanza communal.

Descripziun digl project:

La veia communal Tgaplotta a Savognin colliescha la veia Son Mitgel cun la veia Canetel. An connex cun l'avertura digl plan da quartier Sulom è gio neidas fatgas Las amprenas treis etappas dalla sanaziun dalla veia da Parsonz a Tignas è gio neidas fatgas diversas lavours preparativas. Cotras sa catta ossa la veia an en stadi fitg schlet. Ena sanaziun è indispensabla. An chest connex ègl er previa da ramplazzar igls conducts d'ovras digl cumegn tgi sa cattan an chest tratg e da sanar igl meir sitg existent.

Igls costs per las lavours previas montan tenor stema da costs a 300'000 fr. (veia 250'000 fr; aquaduct 10'000 fr.; canalisaziun 30'000 fr.; ovra electrica 10'000 fr.).

Proposta dalla supranza communal:

La supranza propona alla radunanza da conceder igl credit da 300'000 fr. per la sanaziun dalla veia Tgaplotta a Savognin. La supranza vign an madem mument incumbensada cun l'execuziun.

9. Project d'investiziun «sanaziun da plom digl implant da teir Livizung a Rona»: dumonda da credit da 211'900 fr.

Er chel project è gio cumpiglia aint igl preventiv d'investiziun. Sen fundamaint digls muteivs menziunos sot tractanda 6 ò er chesta dumonda da credit da neir tractandada separadamaintg e da neir approvada dalla radunanza communal.

Descripziun digl project:

Igl implant da teir Livizung sa cumpona or digl stand da teir da tgatscha cun en indrez da cupetga/cursa glior da 35 m, ena installaziun da 50 m cun portg selvadi tgi corra ed en implant da 100 m cun quatter schebas scu en stand da teir da 300 m cun seis schebas electronicas. Igls implants da tgatscha eran nias erigias da lez taimp cun tschiffaballas da tera.

Igl tschiffaballas digl stand da teir da 300 m sa cumpona or d'ena ploma da lagna, tgi è nia spazia. Igl taragn aint igl conturn digls tschiffaballas e digl stand da teir è contaminò cun plom ed igl cumegn ò da sanar igl taragn tenor igl urden pertutgont la sanaziun da plaz contanimos. Igl cumegn ò incarico igl biro Hartmann a Tusang da luvrar or en project da sanaziun.

Igls costs totals per la sanaziun digl implant da teir Livizung a Rona montan tenor igl project da sanaziun 211'900 fr. Las subvenziuns aspectativas dalla Confederaziun montan 100'900 fr., chellas digl cantun 31'300.- fr.. Igls costs restants per igl cumegn montan damai anc 79'700 fr.

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza propona alla radunanza da conceder igl credit da 211'900 fr. per la sanaziun da plom digl implant da teir Livizung a Rona. La suprastanza vign an madem mument incumbensada cun l'execuziun.

10. Project d'investiziun «construcziun nova amplificaziun implant da teir Livizung a Rona»: dumonda da credit da 280'000 fr.

Er chel project è gio cumpiglia aint igl preventiv d'investiziun. Sen fundamaint digls muteivs menziunos sot tractanda 6 ò er chesta dumonda da credit da neir tractandada separadamaintg e da neir approvada dalla radunanza communal.

Descriziun digl project:

Ainten igl cumegn da Surses dattigl oz treis implants da teir. Dus implants da teir sen 300 m a Tinizong e Rona, ed en implant da teir per armas a caliber pitschen e pistola a Cunter. Igl cumegn intenziunescha d'amplifitgier igl implant da teir a Rona cun en implant da teir per armas a caliber pitschen e pistola (25 e 50 m). Cun chel angrondamaint po l'antiera activitad da teir neida concentrada isen en sulet li ed igls implants da teir a Tinizong ed a Cunter pon uscheia neir eliimos.

Die Kosten für die Erweiterung der Schiessanlage mit Anbau eines Schiesstands für Kleinkaliber und Pistole betragen gemäss Kostenschätzung Fr. 280'000. Von Vereinen (Schützengesellschaft Surgôt, Jägersektion Surses), Sport-Toto, Graubünden Sport etc. werden Beiträge von rund Fr. 140'000 erwartet. Somit belaufen sich die Kosten der Gemeinde für die vorgesehenen Arbeiten noch auf rund Fr. 140'000.

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza propona alla radunanza da conceder igl credit da 280'000 fr. per la' amplificaziun digl implant da teir Livizung a Rona. La suprastanza vign an madem mument incumbensada cun l'execuziun.

11. Credit per compra d'acziis dalla Pendicularas Savognin SA

La Pendicularas Savognin SA intenziuneschan igl onn proxim da ramplzzar la soptgera da quatter existenta da Savognin a Tignas tras ena telecabina nova. La procedura d'approvaziun digl plan è gio instrado.

Igls costs per la construcziun dalla telecabina nova montan a 10 anfignen 11 milliuns francs. An connex cun la finanziaziun digl project ò la radunanza generala dalla Pendicularas Savognin SA decida igl settember 2018, d'augmentar igl capital d'acziis per max. 2'268'600 fr..

Tenor igl cunsegl d'administraziun vess igl cumegn da Surses la pusebladad da signier ainten l'amprema ronda acziis per 128'500 fr. (acziis agl nom 103'100 fr ed acziis agl purtader 25'400 fr.).

La suprastanza è dall'opiniun, da far adiever dalla pusebladad da signier acziis. Cun la compra dallas acziis dess igl cumegn en signal positiv agls acziunaris da maioritad e mattess a mademtaimp en signal ferm per igl sustign e svilup turistic.

L'expensa fiss an cumpetenza dalla suprastanza communal. Perchegl tgi la cumpetenza d'expensas dalla suprastanza per igl onn 2018 è bunamaintg dada or, ò igl affar da neir sottamess alla radunanza communal per deliberaziun digl credit.

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza propona alla radunanza da deliberar igl credit da 128'500 fr. per signier acziis dalla Pendicularas Savognin SA.

12. Credit per contribuziun a Turissem Savognin Beva Alvra SA

Igl matg da chest onn ò la Turissem Savognin Beva Alvra SA (TSBA SA) surpiglia la fatschenta operativa da Savognin Turissem an Surses. Percheigl ò igl cumegn gia da stipular ena cunvegna da prestaziun nova cun la nova organisaziun turistica cun la dirada digl 1. da matg 2018 anfignen igls 30 d'avregl 2022. Dasperas igls pensums scu center da cumpetenza, tgi era gio nia adampia da Savognin Turissem an Surses, vignan surdadas ulteriouras lavours alla societad. Uscheia è la TSBA SA da nov er responsabla per igl management da projects an Surses (svilup economic digl li); scu prestader da sarvetsch turistic ed instituziuns politicas; scu er per igl svilup dalla purscheida, la comunicaziun e colliaziun dalla «reit Surses» (populaziun, purtaders da prestaziun, possessours da sagondas abitaziuns, giasts).

Ord chest muteiv vignan er augmentadas las contribuziuns annualas digl cumegn alla TSBA. A parteir digl onn 2019 èn las contribuziuns correspondentas cumpigleidas ainten igl preventiv communal. Percheigl tgi la TSBA è pir neida fundada ainten igl onn current, èn las expensas supplementaras da 428'000 fr. an connex cun la cunvegna da prestaziun nova, betg anc cumpigleidas ainten igl preventiv 2018. Chel import surpassa la cumpetenza finanziaria dalla suprastanza communal pertge tgi igl affar ò da neir sottomess alla radunanza communal per approvaziun.

La suprastanza communal è persvadeida, d'aveir stgaffia cun la societad nova Turissem Savognin Beva Alvra SA en model da fatschenta modern ed oriento vers igl avigneir, tgi ranforza durablaintg la regiun economica ed igl spazi vital an Surses e metta an chel senn ena «maseira per svilup dalla regiun alpina».

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza propona alla radunanza da deliberar igl credit da 428'000 fr. scu contribuziun supplementara alla nova Turissem Savognin Beva Alvra SA per igl onn 2018.

13. Fixaziun digl pe da taglia pigl onn 2019

La radunanza communal ò da fixar mintg'onn igl pe da taglia communal per la taglia d'antrada e per la taglia da facultad. Tar las lavours d'elaboraziun digl project da fusiun era nia considero scu realistic en pe da taglia da 100% dalla taglia cantunala simpla. Chel pe da taglia è er nia applitgia igls onns 2016, 2017 e 2018. Tar l'elaboraziun digl preventiv 2019 è an consideraziun dallas investiziuns d'exequer puspe nia calculo cun en pe da taglia da 100% dalla taglia cantunala simpla.

Proposta dalla suprastanza:

La suprastanza propona alla radunanza communal da fixar igl pe da taglia pigl onn 2018 sen 100% dalla taglia cantunala simpla.

14. Fixaziun dallas quotas per la vendita d'immobiglias ad esters pigl onn 2019

Tenor la lescha federala pertutgont igl acquist d'immobiglias antras esters on igls cumegns da fixar quotas correspondentas. Pigl noss cumegn eran chellas quotas anfignen ossa scu suonda:

- quota per la vendita tar surbiageidas cumpletas: 100 %
- objects singuls da vendaders svizzers: gea
- vendita da sagondas abitaziuns d'esters ad esters: gea

Proposta dalla suprastanza:

La suprastanza propona alla radunanza communal da mantigneir las quotas actualas er pigl onn 2019.

15. Approvaziun dalla revisiun parziala dalla planisaziun locala pertutgond nov Biketrail Somtgant anfignen Tigignas

Igl Cumegn da Surses e la gruppa da project "Bikepark Savognin" on l'intenziun d'amplifitgier la purscheida existenta dalla regiun da vacanzas cun en tratg da bike. Cotrasvign la destinaziun turistica siva alla carschainta dumonda digl sport da bike e rinforza igl grad d'ancunaschientscha scu destinaziun da vacanzas da stad.

L'interpresa spezialisada per la construcziun e planisaziun da veias da velo Trailworks ò an collaboraziun cun Velosolutions an incumbensa digl cumegn da Surses respectivamaintg dalla regiun turistica Savognin elaboro ena studia da factibilitad tgi demossa pussebls implants per mountainbike a Savognin. Las planisaziuns dalla gruppa da project sa basan sen chella studia da factibilitad. Tenor la studia è igl tratg tranter Somtgant e Tigignas per lung dalla telecabina adatto per differentes grads da difficultad ed è cotras interessant per en vast public an meira. La fegnameira da chel tratg è, tgi tant famiglias scu er bikers versos on plascheir. Igl trasse vign ancastro uscheia ainten la cuntrada, tgi l'intervenziun ainten la cuntrada so neir tignia schi pitschna scu pussebel.

Revisiun parziala dalla planisaziun locala

Ainten igl plan general d'equipaziun vign registro da nov en implant da mountainbike scu planiso. Igl tratg cun ena lunghezza da ca. 6698 m parta a Somtgant e fetta a Tigignas. Ainten igl davos terz digl tratg è supplementar do la pussebladad d'ena varianta per ena cursa cun en grad da difficultad pi ot. Igl tratg simpel (grad da difficultad blo) magna dafora digl meridunal our digl gôt e la varianta difficultousa per lung dalla funiculara.

La surpostada zona per sport d'anviern scu er igls intschess existents per la protecziun dalla selvaschigna èn betg pertutgias dalla revisiun parziala e restan numido.

Igl tratg previa per mountainbike magna an divers lis tras areal da gôt, uscheia tgi gl'è da runcar an tot ca. 2541 m² gôt. La correspondentia dumonda da runcada ed igl correspondent plan da runcar èn nias examinoss digl uffezi da gôt e prieveils dalla nateira digl cantun Grischun (regiun Grischun central/Moesano) e fatg conformas cumplettaziuns/adattaziuns.

Exposiziun da cooperaziun publica

L'exposiziun da cooperaziun publica ò gia li digls 19 da schaner 2018 anfignen igls 19 da favrer 2018 e gl'è antro ena petiziun da cooperaziun cun propostas ed objecziuns. La petiziun da cooperaziun è neida analisada e tractada antras la suprastanza communal. Sessour on li ainten igl decurs dalla stad e digl aton vistas ocularas ainten igl territori. Las resalvas digl uffezi da tgatscha e pestga digl cantun Grischun on tuttegna betg savia neir survantschedas. La suprastanza communal persista tuttegna sen la realisaziun dalla revisiun parziala.

Avant tgi la revisiun parziala pò neir sottomessa agl uffezi cantunal per igl svilup digl territori, per approvaziun antras la regenza, ò gl'amprem la radunanza communal da consanteir alla revisiun parziala.

Proposta dalla suprastanza communal:

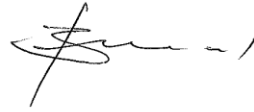
La suprastanza communal propona alla radunanza communal d'approvar la revisiun parziala planisada dalla planisaziun locala concernent igl biketrail Somtgant a Tigignas, scu preschento.

Tinizong, igls 16 da november 2018

Per la suprastanza communal Surses:

Leo Thomann
mastral

Beat Jenal
canzlist